

СТАНОВИЩЕ

от **Велислав Заимов**

**професор доктор по четене на партитури и композиция в катедра
„Дирижиране и композиция“ в Теоретико-композиторски и
диригентски факултет на Националната музикална академия
„Проф. Панчо Владигеров“**

**по обявения от катедра „Музика“ към Факултета по изкуствата в
Югозападния университет „Неофит Рилски“ конкурс на основание
чл.3, ал.1 от ЗРАСРБ за заемане на академична длъжност „Доцент“ в
специалност - „Музикално и танцово изкуство“
(традиционна музика и звукозапис)**

На обявения конкурс се е явил един кандидат – главен асистент доктор Валери Антонов Димчев.

Кандидатът е завършил Националното училище за фолклорно изкуство в Широка Лъка през 1982 г., а през 1988 г. – Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив със специалност народни инструменти – изпълнител и преподавател. През 2017 г. защитава докторска степен в Югозападния университет „Неофит Рилски“ в Благоевград.

Работил е като продуцент, като композитор на музика на фолклорна основа, на музика за филми, като изпълнител, като звукорежисьор и музикален редактор. Има издадени множество компактдискове. Участвал е в международни семинари, фестивали и уъркшопи в различни европейски страни, в Малайзия и Канада, в радио – и телевизионни предавания. Работил е като преподавател по тамбура в БНТ „Пирин“, Благоевград. В ЮЗУ води обучението по дисциплини, свързани с различни проявления на фолклорната музика.

Валери Димчев е автор на публикации, свързани с основните му творчески и педагогически дейности.

За заемане на научната длъжност „Доцент“ е представил монографията **„Обработка на пиринската народна песен композиционни структури и подходи“** ISBN 978-954-00-0278-1, Университетско издателство „Неофит Рилски“ – Благоевград, 2021

Монографията се състои от четири глави, предшествани от увод и последвани от заключение, таблица с обща класификация на анализиранияте обработки, ползвана литература (литературни и звукови източници) с деветдесет и три заглавия на български и три на английски език.

В **увода** са изложени обектът, целите и задачите на изследването. Авторът не скрива и личното си отношение към националния фолклор и грижата си за неговото съхранение за поколенията, като основа на националната ни идентичност.

В **Глава първа** „*Що е обработка на народна музика*“ авторът се стреми да определи явлението на фолклорната обработка. Какви са принципите, които трябва да следват занимаващите се с този жанр музиканти, така че да се запази същността на оригинала. Той е убеден в разбирането си, че за съхранение на автентичността на фолклора трябва да бъдат запазвани ладовите, метроритмичните особености, специфичната орнаментика и инструментариум за съответната фолклорна област. За да изведе убедително разбиране си, авторът се позовава и на становищата, изразени от композитори и изследователи, свързани дълготрайно с фолклорната обработка. Тук е засегнат и въпросът за разликата между обработване на фолклорни оригинали и композиране на музика върху фолклорна основа.

В **Глава втора** „*Класификация на обработките е българската народна музика*“ Валери Димчев прави няколко вида характеристика на обработения фолклор: от гледна точка на периода на явлението и от гледна точка на похватите, използвани при обработването. Той предлага периодизация въз основа на политическия живот в България: от 1878 до 1944 г.; от 1944 до 1989 г. и от 1989 г. до наши дни. Всъщност тези периоди са свързани най-вече с институционализирането на музикалния живот у нас, в това число – и с обособяването на различни състави за народна музика, за чийто репертоар композитори, изпълнители и теоретици създават фолклорни обработки. Тези периоди са свързани и до голяма степен с идеите за разбиране на родния фолклор и използването му като национално културно богатство. Тук авторът извежда и различните подходи към фолклорната обработка: от влиянието на западноевропейската култура до осъзнаването и задълбоченото вникване в мелодичната, ритмичната и метричната специфика на нашия фолклор.

От гледна точка на похватите, използвани при фолклорната обработка авторът извежда четири типа. Те са обусловени от подхода към народната

песен по отношение на вертикала, на хоризонтала (линеарно развитие), на използвания инструментариум, за да стигне до архитектуриката, където фолклорните елементи са сведени единствено до основен градивен материал в микроструктурата.

Очевидно е, че за да достигне до обобщенията си, авторът е навлязъл във всички явления в дълбочина, през годините се е запознал с огромно количество литература – и музикална, и теоретична – което е сформирало личното му разбиране за сложните процеси във фолклорната музика.

Глава трета „Обработка на пиринската песен“ е посветена на спецификата на фолклора от Югозападна България и проблемите, свързани с обработването на фолклора от тази област. Може да се каже, че в тази глава е изведена основната цел на изследването. Тук авторът подхожда от общото към частното или как общите принципи на обработване на българския фолклор следва да бъдат прилагани към фолклора от една от областите. Интересно и задълбочено е схващането на Валери Димчев към постигането на висок художествен резултат при обработките. Той тръгва от извора, от народния изпълнител като първоизточник, с когото професионалният музикант, композиторът би трябвало да се съобразява и с когото трябва да се допълва.

В тази глава са разгледани обстойно и различните битувачи състави, изпълняващи фолклорни творби, всеки със своите характеристики, с които обработващият трябва да се съобразява. Става дума за народни хорове *a cappella*; за детски групи, за инструментални състави, битувачи в Пиринския край. Отделено е внимание и на компютърните технологии, които навлизат в процесите на днешното музициране. Авторът изразява личното си отношение, като се обосновава и от чисто музикална, и от нравствена гледна точка.

В Глава четвърта Валери Димчев, след известно колебание, решава, че все пак би било полезно да сподели и собствения си опит и подход във фолклорната обработка, за да представи цялостна картина на изследваната проблематика.

Преди заключението той извежда седемнадесет теоретични извода от научното си изследване, а след него – таблица на петдесет и три анализирани фолклорни обработки с приложени периоди на съчиняване и тип на

обработката, като илюстрация към Глава втора. Така картината на поставените задачи в изследването се затваря и обобщава.

Общото впечатление от предложения хабилитационен труд е, че е разработен от автор с голям личен опит, с висока теоретична подготовка и задълбочени познания в областта на фолклора. Всички направени изводи са онагледени с нотни примери. Намирам, че този труд е поредния значим принос в проблематиката на българската народна музика, написан с вещина и преклонение пред народния музикален гений, написан на език ясен и без излишни, самоцелни и утежняващи термини и изрази.

Предлагам с пълно убеждение на уважаемото научно жури да бъде присъдено научното звание „Доцент“ на Валери Димчев по научно направление 8.3. – музикално и танцово изкуство.

София, 15 юни 2022 г.

проф. д-р Велислав Заимов

OPINION

By Prof. Velislav Zaimov, PhD

professor doctor of score reading and composition in the Department of "Conducting and Composition" in the Faculty of Theory, Composition and Conducting of the National Academy of Music "Prof. Pancho Vladigerov"

according to the competition announced by the department "Music" at the Faculty of Arts at the SWU "Neofit Rilski" on the basis of "Traditional music and sound recording)

One candidate appeared at the announced competition - chief assistant doctor Valeri Antonov Dimchev.

The candidate graduated from the National School of Folk Art in Shiroka Laka in 1982, and in 1988 from the Academy of Music, Dance and Visual Arts in Plovdiv, majoring in folk instruments - performer and teacher. In 2017, he defended his doctoral degree at the Southwest University "Neofit Rilski" in Blagoevgrad.

He has worked as a producer, as a composer of folklore-based music, of music for films, as a performer, as a sound engineer and as a music editor. He has released numerous CDs. He participated in international seminars, festivals and workshops in various European countries, in Malaysia and Canada, in radio and television broadcasts. He worked as a tambura teacher at BNT "Pirin", Blagoevgrad. At SWU, he leads the training in disciplines related to various manifestations of folk music.

Valeri Dimchev is the author of publications related to his main creative and pedagogical activities.

To occupy the scientific position "Docent" he submitted the monography **"Obrabotka the Pirin folk song compositional structures and approaches"** ISBN 978-954-00-0278-1, University Publishing House "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, 2021.

The monography consists of four chapters, preceded by an introduction and followed by a conclusion, a table with a general classification of the analyzed obrabotkas, used literature (literary and sound sources) with ninety-three titles in Bulgarian and three in English.

The object, goals and tasks of the study are presented in the introduction. The author does not hide his personal attitude towards national folklore and his concern for its preservation for generations, as the basis of our national identity.

In **Chapter One, "What is folk music obrabotka"**, the author seeks to define the phenomenon of folklore obrabotka. What are the principles that musicians dealing with this genre should follow in order to preserve the essence of the original. He is convinced in his understanding that in order to preserve the authenticity of folklore, the modal, metrorhythmic features, specific ornamentation and instrumentation for the relevant folklore area must be preserved. To bring out his convincing understanding, the author also refers to the opinions expressed by composers and researchers long associated with folklore obrabotka. The question of the difference between obrabotka of folklore originals and composing music on a folklore basis is also touched upon here.

In **Chapter Two, "Classification of the processing is the Bulgarian folk music"**, Valeri Dimchev makes several types of characterization of the folklore obrabotka: from the point of view of the period of the phenomenon and from the point of view of the concepts used in the processing. He proposes a periodization based on political life in Bulgaria: from 1878 to 1944; from 1944 to 1989 and from 1989 to the present. In fact, these periods are mostly related to the institutionalization of musical life in our country, including the establishment of various folk music ensembles, for whose repertoire composers, performers and theorists create folklore treatments. These periods are also largely related to the ideas of understanding native folklore and using it as national cultural wealth. Here the author also brings out the different approaches to folklore obrabotka: from the influence of Western European culture to the awareness and deep insight into the melodic, rhythmic and metrical specificity of our folklore.

From the point of view of the concepts used in folklore obrabotka, the author identifies four types. They are conditioned by the approach to the folk song in terms of the vertical, the horizontal (linear development), the tools used to arrive at the architectonics, where the folk elements are reduced only to basic building material in the microstructure.

It is obvious that in order to reach his conclusions, the author went into all the phenomena in depth, over the years he got acquainted with a huge amount of literature - both musical and theoretical - which formed his personal understanding of the complex processes in folk music.

Chapter three "Processing the Pirin song" is dedicated to the specifics of the folklore from Southwestern Bulgaria and the problems related to the obrabotka of folklore from this area. It can be said that the main objective of the study has been brought out in this chapter. Here the author approaches from the general to the particular, or how the general principles of handling Bulgarian folklore should be applied to folklore from one of the areas. Valery Dimchev's approach to achieving a high artistic result in obrabotka is interesting and thorough. It starts from the source, from the folk performer as the primary source, with whom the professional musician, the composer should comply and with whom he should complement himself.

In this chapter, the various bands that perform folk works are also discussed in detail, each with its own characteristics that the processor must take into account. It's about *a cappella* folk choirs; for children's groups, for instrumental ensembles performing in the Pirin area. Attention is also paid to the computer technologies that enter the processes of today's music making. The author expresses his personal attitude, justifying himself both from a purely musical and moral point of view.

In **Chapter Four**, Valery Dimchev, after some hesitation, decided that it would still be useful to share his own experience and approach in folklore processing, in order to present a complete picture of the investigated issues.

Before the conclusion, he brings out seventeen theoretical conclusions from his scientific research, and after that - a table of fifty-three analyzed folklore treatments with appended periods of composition and type of treatment, as an illustration to Chapter Two. Thus, the picture of the tasks set in the research is closed and summarized.

The general impression of the proposed habilitation work is that it was developed by an author with great personal experience, with high theoretical training and in-depth knowledge in the field of folklore. All the conclusions drawn are illustrated with musical examples. I find that this work is another significant contribution to the problems of Bulgarian folk music, written with skill and reverence for the folk musical genius, written in clear language and without unnecessary, self-serving and aggravating terms and expressions.

I propose with full conviction to the respected scientific jury to award the scientific title "Docent" to Valeri Dimchev in scientific direction 8.3. – music and dance art.

Sofia, 15.06.2022

Prof. Dr. Velislav Zaimov